REDACŢIUNEA, Administraţiunea şi Tipografia.
BRAŞOV, piaţa mare Nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc. Manuscripte nu se retrimet.
INSERATE se primesc la ADMINISTRAŢIUNE în Braşov şi la următórele Birouri de anunciuri:
în Viena: M. Dukes Nachf. Nux. Augenfeld & Emerich Lesner, Heinrich Schalek. Rudolf Mosse. A. Oppelik's Nachf. Anton Oppelik. În Budapesta: A. V. Goldberger, Ekstein Bernat. In Hamburg: Karolyi & Liebmann.
PREŢUL INSERŢIUNILOR: o seriă garmond pe o colónă 6 cr.
— Publicări mai dese după tarifă şi învoială.
RECLAME pe pagina a 3-a o seriă 10 cr. séu 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXIII.

„GAZETA“ iese în fiă-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria: Pe un an 12 fl., pe şése luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România şi străinătate: Pe un an 40 franci, pe şése luni 20 fr., pe trei luni 10 fr. N-rii de Duminecă 8 franci.
Se prenumeră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Braşov
Administraţiunea, Piaţa mare Târgul Inului Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 10 fl., pe şése luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. — Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 bani. — Atât abonamentele cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 223. Braşov, Sâmbătă 7 (20) Octomvrie. 1900.

Ungurii şi Vaticanul.

Dilele aceste am fost trecut în revistă un articul al organului de căpetenia al partidei progresiste germane din Austria, care ocupându-se cu scrisórea dojenitóre, ce s'a trimis de curênd din cancelaria cabinetului împĕrătesc archiepiscopului Stadler din Serajevo din causa vorbirei, ce a ţinut'o la congresul catolic din Agram, dicea între altele, că în timpul mai recent Vaticanul dă o „atenţiune rĕuvoitóre“ îndeosebĭ afacerilor interne ale Ungariei şi că i place chiar a demonstra formal în contra conducerii acestor afacerĭ. Drept dovadă fóia vienesă se provoca la visita archiepiscopului Stadler în Vatican, unde după dojana primită a fost îmbrăţişat cu căldură din partea papei.

Curênd după acésta s'a lăţit prin pressa austriacă şi maghiară svonul, că contele Revertera, ambasadorul austro-ungar din Vatican, ar fi în ajun de a dimisiona, ba se găsiseră chiar diare unguresci, carĭ susţineau, că retragerea contelui Revertera s'ar face mai mult de dragul Maghiarilor, ale căror interese politice şi nationale nu sunt representate pe lângă Curia romană aşa cum s'ar cuveni şi contele Revertera habar n'are de ceea-ce ar însemna „interes maghiar“. Se scie însĕ, că faimele despre demisiunea ambasadorului austro-ungar au fost desminţite şi de-odată cu acésta s'a dat şi oficioşilor şi neoficioşilor dela pressa maghiară o formală desminţire din parte competentă cu privire la interpretările pretinsului conflict între Austro-Ungaria şi Vatican.

Ei bine, şoviniştii din Budapeşta nu s'au mulţumit cu atât. Făcênd capital politic dintr'o afacere, care n'a ajuns chiar în stadiul dorit de ei, au resuscitat'o din nou.

Alaltăerĭ s'a început în comisiunea financiară a dietei ungare desbaterea proiectului de budget la care din partea guvernului a participat şi ministru-preşedinte Coloman Szell. In cadrul desbaterilor fiind la ordinea dilei şi budgetul ministeriului de esterne, s'a produs o viuă discusiune în afacerea Stadler, dér mai ales s'a vorbit despre modul, cum ambasadorul austro-ungar din Vatican representă interesele maghiare pe lângă Curia romană.

Se putea óre ca faimosul şovinist colţat Bela Komjathy sĕ nu-şĭ ridice glasul şi cu ocasiunea acésta? La desbaterea budgetului cancelariei de cabinet el a făcut întrebarea, décă scrisórea dogenitóre, ce 'i-s'a trimis lui Stadler, s'a dat pe rĕspunderea şi cu contrasemnatura vre-unui ministru? Coloman Szell a fost îndată gata cu rĕspunsul şi a făcut o declaraţiă importantă. După-ce dise, că de sigur şi Komjathy aprobă scrisórea dogenitóre din cestiune, ministru-preşedinte constată, că publicarea ei s'a făcut din astfel de consideraţiunĭ politice, a căror rĕspundere o ia asupră-şĭ atât el, cât şi ministrul de finanţe Beniamin Kallay. Vii aprobărĭ şi aplause întêmpinară declaraţia acésta.

Incurajat de succesul, ce l'a avut interpelaţia sa, Komjathy a ţinut sĕ esploateze momentul favorabil şi sĕ ridice adevĕrate gravamine în jurul cestiunei representării intereselor maghiare pe lângă Vatican. Urmând adecă desbaterea budgetului ministeriului de esterne, el s'a declarat adênc nemulţămit cu conducerea afacerilor esterióre. Aşa, dise el, pe edificiul ambasadei austro-ungare din Vatican nu se vĕd nicĭ urmele emblemei maghiare, contele Revertera n'a sciut sĕ paraliseze primirea estra-ordinar de simpatică, ce i-s'a făcut în Roma archiepiscopului Stadler etc.

Dér şi mai nemulţămit, decât Komjathy, s'a arătat guvernamentalul Gajari cu activitatea ambasadorului austro-ungar din Vatican. Inafară de primirea simpatică, ce i-s'a făcut lui Stadler, şovinistul Gajari a ridicat plângerea, că Scaunul din Roma a tractat cât se póte de rĕu şi maşter pe faimoşii renegaţĭ „greco-catolicĭ maghiarĭ“, carĭ s'au dus la Roma sĕ cérĕ întroducerea limbei liturgice maghiare. Ei însĕ, cum o recunósce însu-şĭ vorbitorul, au mâncat'o nespălată, aşa că fiascul, ce l'au avut nu-l vor uita curênd.

Zadarnic şĭ-a dat silinţa ministru-preşedinte Szell sĕ-i mulcoméscă şi sĕ-i îmbuneze pe aceştĭ şoviniştĭ încarnaţĭ spunêndu le, că ambasadorul austro-ungar din Vatican representă după tóte cerinţele interesele maghiare pe lângă Scaunul apostolic, — căcĭ tot nu-i crestézā asigurările.

Şoviniştii maghiarĭ cautā şi aicĭ ca pretutindenĭ sĕ-şĭ impună interesele lor separatistice. Cu greu însĕ vor isbuti, vorba fiind de cestiunĭ, a căror resolvare atêrnă dela alţĭ factorĭ, carĭ n'au nicĭ un motiv de a căuta cu luminarea pricină de cértă şi de conflicte cu urmărĭ păgubitóre intereselor monarchiei.

Congresul naţional-bisericesc.

(Raport special al „Gaz. Trans.“)

Sibiiu, 4 Octomvrie v.

Şedinţa V-a, Mercurĭ 18/X 1900.

Preşedinte: Ex. Sa archiepiscopul. Notariul şedinţei precedente cetesce protocolul, care se autentică.

Deputatul Dr. Gavriil *Cosma* cere concediu. I-se acordă.

Comisiunea organisătóre.

Raportorul Part. *Cosma* referézā conclusul consistoriului metropolitan asupra *înfiinţării încă a trei eparchii cu centrele în Cluşiu, Oradea-mare şi Timişóra.* Cestiunea acésta preocupă congresele bisericescĭ aprópe de 3 deceniĭ. De câte-orĭ a venit în discuţiune, tot-déuna s'a acceptat înfiinţarea lor *în principiu.*

Comisiunea şi de astă-dată apróbă conclusul consistoriului metropolitan de a se interesa tot mai mult de realisarea acestei cestiunĭ, reclamată de interese bisericescĭ mai înalte.

Mihail *Cirlea* nu póte sprijini propunerea comisiunei, pentru-că, după părerea dênsului, înfiinţarea de nouĕ eparchii nu se póte esecuta fără revisuirea statutului organic. Er revisuirea acestuia însémnă deschiderea porţilor fortăreţei nóstre. In urmare contra-propune, ca înfiinţarea proiectatelor 3 eparchii sĕ se amâne pe timpurĭ mai favorabile.

Preşedintele anunţă, că veteranul *Babeş* are cuvêntul. Se face o linişte perfectă. Din tóte părţile se aud vocĭ; „Sĕ audim“!

Vincenţiu *Babeş,* rîdicându-se, cu o voce destul de puternică, îşĭ espune vederile, carĭ denotă cunoscinţă de causă şi convingere firmă. Mĭ-am ţinut de *datorinţă morală* şi *naţională,* ca sĕ vorbesc, — dice D-sa. Aicĭ nu póte fi vorbă de modificarea statutului nostru organic. In tot decursul istoriei nóstre bisericescĭ nu aflu un singur cas, când guvernul s'ar fi opus la crearea de organe administrative în biserica nóstră. Infiinţarea acestora însĕ trebue sĕ pornéscă tot-déuna din biserică. Aşa s'a înfiinţat consistoriul din Oradea-mare la 1791 printr'un memoriu al congresului din Timişóra. Infiinţarea de eparchii este o necesitate, pentru-că nu esistă în lume eparchii atât de marĭ, ca ale nóstre. Sêrbii nu sunt mai mulţĭ ca noi în archidiecesă, şi au 7 episcopĭ, carĭ toţĭ sunt membrii în casa magnaţilor. Nimenĭ nu póte influinţa asupra credincioşilor noştri în ceea-ce privesce *loialitatea* şi *iubirea lor de patriă,* ca noi. Trebue decĭ sĕ convingem statul despre *necesitatea* înfiinţării eparchiilor. Archereii noştri sĕ fie numai la înălţimea moralei şi inteligenţii, impreunate cu postul lor, şi statul nu se va opune. Sĕracĭ nu suntem, căcĭ nu *banul,* ci *virtuţile formézā tăria* popórelor. Sĕ creăm eparchiile, şi sĕ le notificăm spre aprobare, ca orĭ şi care protopresbiterat de nou înfiinţat. Sĕ fim uniţĭ, solidarĭ, şi nimenĭ nu ne va înfrânge. Lupta ne întăresce, ér nu retragerea după degete. Primesc propunerea comisiunei.

Tot pentru propunerea comisiunei mai vorbesc deputaţii *Budinţan* şi cav. de *Puscariu.*

Dep. Dr. I. *Fărcaş* primesce propunerea comisiunei, dér cu modificarea, ca centrul pentru înfiinţânda eparchiă pe teritoriul archidiecesei, sĕ nu fiă Cluşiul, ci *Deşiul.* Propunerea şĭ-o motivézā cu faptul,

---

FOILETONUL „GAZ. TRANS“.

Părerea unui strĕin
asupra cestiunei israelite în România.

(Urmare.)

Insĕ proporţiunile în cele douĕ state nu sunt aceleaşĭ. Pe când în vechia, puternica, cu desĕvêrşire cristalisata Angliă găsim un Evreu cam la patru sute de ómenĭ, d-vóstrĕ numĕraţĭ în România la o sută de ómenĭ cel puţin şése Evrei. După numĕrarea absolută, România relativ puţin populată, posedă de patru orĭ atâţia Evrei ca Anglia, care are o populaţiă désă; după numĕrul relativ aprópe *de douĕ decĭ şi cincĭ de orĭ atâţia Evrei!* Chiar numai acest fapt ar trebui sĕ vĕ pue pe gândurĭ. Căcĭ nu trebue sĕ fi un duşman orb al Evreilor, spre a recunósce dintr'o istoriă de mai multe mii de anĭ, că Evreul pretutindenĭ şi totdéuna a fost un element disolvant şi parasit. Relele şi bunele sale calităţĭ au de efect, că ceea-ce atinge, séu distruge, séu şĭ-o apropie în detrimentul celorlalţĭ. Israeliţii de odinióră n'au gonit séu esterminat pe Kananiţĭ, acésta o probézā vechiul testament în multe locurĭ şi acésta e dovedit şi scientificesce. Cea mai mare autoritate în viaţă, profesorul Wellhausen, scrie (Israelitische und judische Geschichte, ediţia a 3-a, p. 48): Décă Evreii ar fi esterminat pe indigenĭ, atuncĭ ar fi prefăcut ţéra într'un deşert şi ei înşi-şĭ şĭ-ar fi distrus folosul cuceririi. Prin faptul, că i-au cruţat *şi s'au altoit pe dênşii,* ei se înrădĕcinară în acelaşĭ timp în cultura lor. „In case, pe carĭ nu le-au zidit, în câmpii şi grădinĭ, pe carĭ nu ei le-au cultivat, peste tot locul se aşedară ca nisce fericiţĭ moştenitorĭ *în fructul muncei precedesorilor lor*“. Şi unul din învĕţaţii cei mai filosemiţĭ din timpul nostru, teologul engles Sayce (The races of the old testament, ed. V cap. 4 şi 6) afirmă, că adevĕratul Evreu a trăit numai în oraşele şi satele mai marĭ ale Palestinei şi a fost óre cum un strĕin în propria lui ţéră. Aşadér chiar când erau mai puternicĭ şi când posedau propriul lor stat, Evreii nu puteau sĕ esiste decât „altoindu-se“ pe un popor silitor, spre a-i răpi fructul muncii lui! Evreii posed multe calităţĭ distinse; am avut din tinereţe mulţĭ prietenĭ preţioşĭ printre dênşii; aşĭ puté sĕ ve scriu un întreg capitol asupra punctelor, în carĭ au meritat sĕ ne servéscă de model; însĕ acésta trebue sĕ o recunóscă orĭ-ce om cult şi inteligent: ei sunt lipsiţĭ de orĭ-ce instinct politic, în genere de orĭ-ce tact. De aceea a trebuit acel bărbat mare, înţelept, răbdător, din tinereţe prieten al Evreilor — Goethe — sĕ stabiléscă acéstă afirmaţiă: „Toleranţa faţă de Evrei ameninţă constituţia cetăţenéscă“. (Dichtung und Warheit, cartea XIII). Intregul lor caracter silesce pe Evrei sĕ se gândéscă cu pasiune la present şi numai la present; din contră politica e înţelegerea viitorului. Şi pe când politica se ocupă întot-déuna sĕ micşorézā conflictul între ceea-ce este şi ceea-ce va fi, veghiând cu grije, ca nu cum-va diua de astădĭ sĕ sângereze pentru aspiraţiile mai înalte ale dilei de mâne, în acelaşĭ timp însĕ şi ca partea de moştenire a generaţiunilor viitóre sĕ nu fiă consumată de cele actuale, Evreul n'are pricepere pentru nicĭ una din aceste probleme.

Chiar „Evreul nobil“ nu e de folos pentru o naţiune tînĕră, în formaţiune; chiar el nu póte, decât sĕ-i strice.

In ce mĕsură însĕ Evreul „nenobil“ este o otravă distrugĕtóre pentru o astfel de naţiune, acésta o sciţĭ din esperienţă. Aşa fiind, cum veţĭ puté conduce corabia tînĕră, încă necuirasată, prin tóte primejdiile, la liman sigur, décă aveţĭ pe bord de 25 de orĭ mai mulţĭ Evrei, decât Anglia? Căcĭ sĕ nu se uite, că Anglia cu procentul ei actual de 1/400 evrei a ajuns cam la limita, care-i prea permisă. Nu vĕ lăsaţĭ înşelaţĭ de frasele frumóse şi de ipocrisia inconscientă a compatrioţilor mei. Vĕ aduceţĭ aminte, că acum câţĭ-va anĭ oraşul Londra a trimes o deputaţiă la împĕratul Rusiei pentru a-l implora sĕ nu isgonéscă pe Evrei? Adevĕratul comentariu la acésta îl veţĭ afla cetind un discurs electoral pe care l'a ţinut în acelaşĭ timp şi în acelaşĭ oraş, Londra, omonimul meu Ioseph Chamberlain, actualul ministru al coloniilor, în care discurs a spus cu privire la emigraţiunea Evreilor de pe continent în Anglia: „E vremea sĕ ne gândim la mijlócele de-a

că Deşiul e centrul adevĕrat pentru comunele, din carĭ s'ar compune noua eparchiă. Apoi nicĭ o parte a metropoliei nu este atât de espusă, ca părţile din jurul Deşiului.

Raportorul *Cosma* n'are nimic în contră, ca centrele sĕ nu fiă puse cu numele.

Preşedintele dă unele desluşiri. Nu e optimist, dér n'are temerile deputatului Cirlea.

In urma acestora deputatul *Cirlea* îşĭ revócă contra-propunerea, şi cu *unanimitate* se primesce propunerea comisiunei.

Comisiunea organisatóre.

Referentul Dr. Nic. *Oncu* presentéză regulamentul pentru procedura judecătorescă în cause matrimoniale, — recomandându-l congresului spre primire.

Regulamentul constă din XVI capitulĭ şi numĕră 63 §-ĭ.

Dep. I. de *Preda* spune, că regulamentul e manc, defectuos, şi cu deosebire greoiu în procedura de dovedire. Nu se lasă judecătorului mână liberă la alegerea mijlócelor de dovedire. Contra propune, ca regulamentul sĕ se remită consistoriului metropolitan spre studiere şi nouă referare.

P. *Rotariu* primesce regulamentul; esceptionéză însĕ § ul 52, în care se spune, că procesele matrimoniale sunt scutite de orĭ-ce taxă. Se se pună cel puţin o taxă de 5 fl. pentru fondul protopresbiteral.

S. *Dămian* esceptionéză §-ul 54, în înţelesul căruia procesele divorţiale la forurile bisericescĭ sunt scutite de timbru, séu taxe erariale. Décă am primi §-ul acesta, am veni în conflict cu organele financiare. Mai întâiu sĕ ne esoperăm dreptul acesta dela ministrul de finance. Décă vom primi concesiune, sĕ rĕmână § ul, décă nu, sĕ-l ştergem din regulament.

Mai vorbesc deputaţiĭ: Dr. Il. *Puscariu*, Nic. *Cristea* şi Ign. *Papp*, toţĭ pentru susţinerea regulamentului în întregimea sa.

Purcedêndu-sĕ la vot, contra-propunerile cad, şi se *enunţă ca conclus propunerea comisiunei*.

Şedinţa proximă se fixéză pe órele 4 p. m.

Rap. — Rip.

Retragerea cancelaruluĭ Hohenlohe. Din *Berlin* se telegraféză, că prinţul de *Hohenlohe* şi-a dat dimisiunea din postul de cancelar al imperiului şi împĕratul i-a primit'o. De-odată cu acésta „Gazeta de Colonia“ anunţă, după cum am semnalat şi erĭ, că contele de *Bülow* a fost numit cancelar imperial, ministru-preşedinte prusian şi ministru al afacerilor esteriόre. Se crede, că causa mai apropiată a retragerei lui Hohenlohe ar fi atacurile, ce le-a îndreptat o parte a pressei germane în contra lui, pe motiv, că nu era destul de devotat politicei de espansiune şi de cucerire a Germaniei în China. Prin retragerea lui, dice o fóiă germană, prinţul Hohenlohe a vrut sĕ dea a-se înţelege, că el nicĭ n'a representat, nicĭ n'a sprijinit politica imperiului german în acţiunea din Asia orientală.

Din Camera română.

Şedinţa dela 3 Oct. v.

La ordinea dilei fiind discuţiunea proiectului de lege prin care se modifică unele disposiţiunĭ din *legea impositelor asupra beuturilor spirtuóse*, M. *Vlădescu* raportor, dă cetire raportului şi proiectului de lege. Discuţia fiind deschisă, i-a cuvêntul

D. G. **Dobrescu-Prahova.** Face două constatărĭ: că a vĕdut un guvern, care şi-a arătat programul financiar, şi că s'a schimbat direcţiunea nenorocită a partidului liberal, pe care a combătut'o.

Spune, că ar trebui susţinută cultura prunilor în Muntenia, ér nu distrusă de către fabricanţiĭ de alcool din Moldova.

D. G. D. **Pallade** spune, că se aşteptă sĕ se găsescă cineva în Cameră, care se vorbéscă pentru acest proiect de lege. Generalul Manu, pe când era ministru de finanţe, s'a înşelat când a ridicat taxa pe alcool dela 8 la 12 banĭ, sperând că se va avé un venit mai mare. Actualul ministru de finanţe, şi-a dis însĕ, că trebue sĕ se lege de duşmanul venitului taxei pe alcool, de ţuică. Dela 1882 până adĭ tóte guvernele, liberale şi conservatóre, au constatat, că taxa pe grad este perniciósă. A venit la 1886 guvernul lui Ioan Brătianu, pe vremurĭ grele, ou acéstă taxă pe grad şi tótă lumea îşĭ dădea sémă, că este un espedient. La 1889, când s'a desfiinţat acéstă taxă pe grad, rĕposatul Menelas Ghermani, a venit c'un raport din cele mai motivate contra acestei taxe. Spunea Germani, că este o mică industriă cu totul specială a ţĕreĭ nóstre. In asemenea împrejurărĭ, mai spunea Ghermani, este imposibil de perceput asemenea taxă şi este mai dinainte condamnată şi va strivi acéstă industriă.

Când lucrurile stau astfel, cum veniţĭ d-vóstre sĕ spuneţĭ, că protejaţĭ, cu acéstă lege, pe cultivatorĭ? Nu vĕ gândiţĭ, că striviţĭ pe 166,000 de cultivatorĭ, cum îi socotea Menelas Ghermani? Acest proiect de lege este cu totul nestudiat.

D. **Petre P. Carp**, preşedintele consiliului de miniştri şi ministru de finanţe. Ar fi un lucru cam superficial, décă s'ar crede, că aci este vorba numai de imposit. Unul din motivele, carĭ m'au făcut sĕ viu cu acest proiect de lege este următorul: pentru-că avem o taxă pe alcool şi acéstă taxă pe care o propun pe ţuică este menită sĕ stabiléscă odată veniturile impositului pe alcool, acum prea variat din causa concurenţei pe care o face ţuica. Acest lucru trebuia sĕ dispară.

Acest imposit produce óre-carĭ nemulţumirĭ, dér care imposit nu produce nemulţumirĭ? Voiŭ încerca sĕ vĕ dovedesc, că nu se ating de loc producĕtorii, ci intermediarii, carĭ fac speculă.

Taxa acésta nu este rea, pentru-că trebue sĕ stabilim o proporţie de taxare. Făcea o erόre d. Pallade, când socotea, că taxa de 5 parale la ţuică egaléză taxa de 10 parale la alcool.

Décă aşĭ veni eu cu un proiect de lege şi a şi spune că, pentru-că ţuica este vătĕmătóre sănĕtăţei, în urma constatărei consiliului sanitar, îi proibesc vêndarea, óre ar îndrăsni d-l Pallade sĕ mai ia cuvêntul?

Eu vĕ rog d-lor, sĕ votaţĭ proiectul acesta, căcĭ comitetul delegaţilor i-a făcut tóte îmbunătăţirile. In opiniunea publică a făcut progrese ideia monopolului, dér acuma încă nu este timpul.

D. Gh. **Panu** face o declaraţiune: că nicĭ unul din impositele propuse nu are un caracter scientific ca basă, afară de acésta. Taxa pe hectar nu constitue după mine un imposit, nu-l înţeleg, este după mine o capitaţiă generală a producĕtorilor de prune — şi care n'are nicĭ un sens. Oratorul se declară contra principiului emis de ministrul de finanţe, prin legea actuală: acela d'a favorisa un imposit distrugênd pe altul, acésta nu are rost în materie de imposite.

Din România.

Onomastica principelui Carol D-l P. P. *Carp*, preşedintele consiliului de miniştri, a adresat următórea telegramă A. S. R. Principelui Carol, cu prilejul aniversărei sale.

„Alteţei Sale Regale, Principelui Carol, Castelul Peleş:

„Consiliul de miniştri vĕ uréză pentru diua de astă-dĭ cel mai strălucit viitor; sĕ dea Domnul sĕ continuaţĭ cu tărie şi noroc esemplele date de Capul dinastiei. — *Carp*“.

A. S. R. Principele Carol a rĕspuns următórele: „D-lui Carp, ministru preşedinte Bucuresci.

„Vĕ mulţumesc pentru bunele urărĭ. — *Carol*“.

A. S. R. Principele Ferdinand a adresat d-lui Carp telegrama următóre:

„D-lui Prim-ministru Carp — Bucuresci“.

„Urările aşa de căldurόse, ce aţĭ adus în numele Consiliului de miniştrii fiiului Nostru, adênc ne-au mişcat. Dovedile de iubire, ce am primit, sunt un îndemn puternic pentru noi de a sădi în inima lui virtuţile, carĭ, mai târdiu îl vor conduce prin luptele vieţei şi pe dênsul îl va îndemna mai târdiu sĕ urmeze esemplul dat de prea iubitul nostru unchiŭ. — *Ferdinand*“.

*

O telegramă din Viena spune, că România a comunicat puterilor, pe cale de informaţiune, actul de acusare în procesul asasinării lui Mihăileanu şi în complotul contra Regelui Carol.

*

Noul proiect de reorganisare al armatei, la care lucréză d. general Lahovari, va fi gata peste câte-va dile şi se va depune pe biroul Camerei în sesiunea ordinară.

*

Este probabil, că sesiunea estraordinară a Parlamentului va fi închisă Vinerĭ séu Sâmbătă, cel mai târdiu.

*

Este probabil, că Curtea regală se nu-şĭ strămute reşedinţa dela Sinaia în Capitală, decât în cursul lunei Noemvre.

*

Bulgarul Alexe Cristea a fost espulsat din ţéră prin Călăraşĭ, ér Bulgarul Ilie Dima a fost espulsat prin Turnu-Măgurele.

Ambii aceştĭ Bulgarĭ au fost găsiţĭ şi fără paşapórte şi ne avênd nicĭ domiciliu.

*

In séra de 29 Septemvre s'a intrunit la Râmnicul-Vâlcea un mare număr de cetăţenĭ împreună cu d. I. Dimitrescu, primarul oraşului, şi toţĭ ómenii de valóre din localitate, în de comun acord au alcătuit un program de sĕrbătóre naţională, pe care orăşenii din localitate o prepară a o închina MM. LL. Regelui şi Reginei la sosirea lor în Capitală, ca semn de dragoste pentru-că au scăpat de odiosul atentat plănuit de comitetul macedo-bulgar.

Rusia în contra Germaniei.

„Standard“ din Londra publică depeşa următóre, pe care i-a trimis'o corespondentul sĕu din Moscova:

Generalul comandant al divziei 27 de infanteriă, al căreĭ stat-major se află la Vilna, a rostit o mică cuvêntare căreia actualele împrejurărĭ îi dau o însemnătate mare. Prilejul acestui discurs a fost întórcerea regimentului al 3-lea de saporĭ, care primise ordinul de a pleca în China, dér a fost rechemat din Odessa.

După câte-va cuvinte de bunăvenire generalul a dis: *„Ţarul a hotarît, că trebue sĕ fiţĭ rechemaţĭ la Vilna, aşa ca sĕ fiţĭ gata sĕ vĕ uniţĭ cu noi împotriva duşmanului, înaintea căruia am puté primi ordinul sĕ mergem“.*

Trebue sĕ spunem, că Vilna este centrul principal al operaţiunilor de rĕsboiŭ pentru apĕrerea linei Niemenului, şi că, prin urmare, *unica putere, care póte fi vizată, este Germania.*

Ceea-ce 'i curios e, că pressa rusă a fost autorisată sĕ publice acest discurs.

In Viena a produs o enormă sensaţiă discursul rostit de generalul rus. Generalul adresându-se unor trupe revenite din China, dise: „Ţarul v'a rechemat din China pentru ca sĕ fiţĭ gata a merge contra duşmanului celalalt.“

Pressa rusă, reproducênd acest discurs, dice, că „duşmanul celălalt“ este Germania.

Complotul bulgăresc.

„Epoca“ scrie:

Un fapt nou s'a produs dilele acestea, menit sĕ facă şi mai sensaţional procesul complotului bulgăresc.

Se scie, că instrucţia, cercetând împrejurările asasinării lui Fitovski, a descoperit, că acesta nu era spion, precum pretind aceia, carĭ au pus la cale uciderea lui, căutând în acéstă pretinsă calitate a lui Fitovski o scusă infamiei lor.

La încredinţarea justiţiei, că Fitovski nu era spion au contribuit şi amĕnuntele date de soţia şi de fratele victimei, carĭ aflându-se în Bulgaria, comunicau de-acolo cu judele nostru instructor.

Ce s'a întêmplat însĕ?

Comitetul lui Sarafoff, prindênd de veste, a chemat pe soţia şi pe fratele lui Fitovski şi le-a făgăduit, că decă nu vor mai spune nimic justiţiei române, va da celei dintâiŭ o catedră de profesóră, ér pe cel d'al doilea îl va numi secretar de prefectură.

Promisiunea acésta n'avu nicĭ un efect. Dorul de rĕsbunare a crimei din strada Ceauş Radu a fost mai puternic decât ispita, ce li-se oferea.

Atuncĭ, comitetul revoluţionar a pus pe câţĭ-va bandiţĭ sĕ suprime pe cei doi martorĭ supĕrătorĭ.

Fratele şi soţia asasinatului Fitovski au fost urmăriţĭ cu cuţitele de către agenţii lui Sarafoff.

Că sĕ-şĭ scape viaţa ameninţată, ei s'au pus la Rusciuc sub protecţia d-lui Tomescu, consulul român, şi apoi, cu o barcă au trecut Dunărea spre a găsi un refugiu pe pămêntul românesc.

De Lunĭ, soţia şi fratele lui Fitovski se află la Turnu-Măgurele.

Suntem informaţĭ, că ei vor veni sĕ se ofere a lumina justiţia, făcênd mărturiĭ însemnate în cestiunea complotului, éĭ în diua procesului vor compare ca martorĭ.

SCIRILE DILEI.

— 6 (19) Octomvrie.

† **George Belissimus**, fost învĕţător şi timp îndelungat şi director al şcólelor elementare române în etate de 72 anĭ. Inmormêntarea se va face Duminecă.

Limba ungurésca şi şcólele poporale. După raportul ministrului instrucţiunei publice, în anul şcol. 1898—99, s'au aflat 1815 şcóle în carĭ limba maghiară „n'a fost învĕţată cu succes“. Dintre acestea, 58 sunt comunale, 272 romano-catolice, 518 greco-catolice, 743 greco-orientale şi 224 aug. evangelice. Dintre învĕţătorĭ se dice, că n'au sciut unguresce 2238, anume: 168 comunalĭ, 288 rom. cat., 298 gr. cat., 732 gr. or. şi 372 evangelicĭ. Intru cât sunt aceste cifre esacte orĭ nu, asta nu o putem sci, ceea-ce vedem însĕ este, că unii scribalăi de pe la foile „patriotice ungurescĭ“ le folosesc ca ocasiune pentru a mai agita în contra şcólelor nemaghiare

---

ţine departe de cóstele nóstre pe aceştĭ strĕinĭ, pentru-ca sĕ nu continue a fura pânea dela gura flămândului lucrător englés“. Aceste două lucrurĭ: pe de-oparte rugămintea „umanitară“ către Rusia de a-şĭ ţiné Evreii ei la dênsa acasă, pe de altă parte anunţarea unor mĕsurĭ pentru împedecarea emigrării Evreilor în Anglia, sunt strîns legate între ele; Englesul este om practic. Şi apoi, ceea-ce n'o sĕ aflaţĭ nicĭ-odată, décă nu veţĭ visita Anglia, — căcĭ tótă pressa europénă este în mâna Evreilor şi ne ţine, asupra multor lucrurĭ ce se petrec în jurul nostru, mult mai nesciutorĭ de cum erau strămoşii noştri în evul-mediu — este faptul, că ura cresce mereu în contra Evreilor în Anglia. Inainte cu 30 de anĭ nu exista în Anglia un singur om, care se recunóscă esistenţa unui „pericul evreesc“. Acuma ómenii s'au cuminţit din causa evenimentelor. Permiteţi-mĭ sĕ întăresc acéstă afirmaţiune prin povestirea unei esperienţe proprii.

Acum cât-va timp am visitat nisce rude într'un oraş de provincie din Anglia, o familiă liberală prin tradiţiă. Când am fost acolo ultima óră, sunt tocmai douĕ-decĭ de anĭ de-atuncĭ, indignarea lor în contra mişcării antisemite de pe continent nu cunoscea marginĭ, şi îmĭ aduc perfect aminte, că era sĕ fiu aprópe linşat odată când am încercat sĕ spun câte-ve vorbe timide spre a scusa şi a esplica acéstă apĕrare aşa de naturală. Cum se schimbaseră acum tóte! Mĭ-am arătat bucuria, că voiŭ puté visita în diua următóre prăvăliile, în care fiind copil, îmĭ plăcea sĕ fac micile mele cumpĕrăturĭ... „Ah,... *A*... a dat de mult faliment, s'a împuşcat, fiiĭ sĕi au emigrat! *B*... şi a închis de vre-o câte-va lunĭ prăvălia; el îşĭ perduse deja jumĕtate din avere şi cu ce-i rĕmăsese şi-a cumpĕrat o mică casă ţĕrănéscă, spre a-şĭ sfîrşi bĕtrâneţele în pace şi uitare. Vréi sĕ mergĭ la *C*...? Pe acesta îl vei mai găsi, în adevĕr: e acum primul comis în afacerea, care aparţinuse tatălui, bunicului şi străbunicului sĕu...“

(Va urma.)

stăruind a se lua mĕsurĭ mai aspre pentru învĕţarea limbeĭ maghiare.

Serbărĭ catolice la Cluşiŭ. Din îndemnul episcopuluĭ conte August Mailath, romano-catolicii din Ardeal se pregătesc a arangia nouă serbărĭ în dimensiunĭ marĭ, de-o parte pentru-ca coreligionariĭ rom. cat. sĕ dea — cum ḑic eĭ — Fecióreĭ preacurate „ca patrónă a Maghiarilor“, mulţămită pentru iubirea de mamă cu care a împărtăşit naţiunea în decurs de veacurĭ, ér de altă parte sĕ se róge pentru iertarea multelor pĕcate şi a indiferentismuluĭ religionar de carĭ e împărtăşită lumea în ḑiua de aḑĭ. Sĕrbarea va începe de-odată cu adunarea „Status“-uluĭ în 23, 24 şi 25 Octomvrie şi va consta din serviciĭ divine şi spovedirea credincioşilor, în alte ḑile va urma tinerimea şcolară şi alte numĕróse corporaţiunĭ. Sĕrbările vor dura cam până în 28 Octomvrie.

Krüger în Europa. La Bruxelles se fac marĭ pregătirĭ pentru sosirea preşedintelui Krüger. 162 de asociaţiunĭ vor defila înaintea luĭ, presentându-i o adresă. Preşedintele Transvaaluluĭ se va duce la Berlin, Münich, Dresda, Lipsca, Colonia şi Heidlberg. Peste tot locul i-se pregătesce o primire triumfală.

Resultatul definitiv al alegerilor englese. Alegerile englese s'au terminat. Resultatele definitive sunt următórele: 332 conservatorĭ, 69 unioniştĭ-liberalĭ, 186 liberalĭ, 82 naţionaliştĭ-irlandesĭ.

Ciuma la Glascow. Ciuma în Anglia a început sĕ ia o întindere primejdiósă cu tóte mĕsurile riguróse luate de autorităţile sanitare din acéstă ţéră. Ministerul român de afacerĭ streine a primit dela ministrul ţĕreĭ la Londra scirea telegrafică, că în Glaskow, unde ciuma se credea, că a fost stinsă, s'a declarat două noŭĕ casurĭ la un bărbat în vĕrstă şi la un copil. Despre aceste casurĭ a fost înscĭinţată şi direcţiunea generală a serviciuluĭ sanitar superior român, care va lua mĕsurile, carĭ trebuesc în asemenea împrejurărĭ.

Lupte între creştinĭ şi Musulmanĭ. Din Constantinopol se telegrafézǎ, că între creştinii şi musulmanii din districtul Diarbekir s'au dat lupte teribile. Opt sate au fost prefăcute în cenuşă. Sunt sute de victime. Trupele au ocupat ţinutul.

Lăutarul Ciolac decorat cu „palmele academice“. Un prietin, care a sosit ḑilele acestea din Paris — scrie „Patriotul“ — ne povestesce următórele cu privire la decorarea luĭ Christache *Ciolac*, vestitul lăutar roman dela restaurantul românesc dela Esposiţia din Paris cu „palmele academice“, înaltă distincţiune artistică din Francia. Intr'una din ḑile preşedintele republiceĭ Loubet, a chemat pe Ciolac cu banda sa la palatul Eliseuluĭ sĕ-i cânte. Când Ciolac voia sĕ plece, preşedintele republiceĭ i-a dat o sumă de 3000 leĭ. Ciolac refusă sĕ-i priméscă, spunênd preşedintelui: — „Mĕ ertaţĭ Escelenţă, eu n'am venit la Paris, ca sĕ mĕ îmbogăţesc. Am venit ca sĕ-mĭ cinstesc némul şi ţéra mea. Destulă onóre este pentru mine şi ţéra mea, că am fost primit de Escelenţa Vóstră, ca sĕ vĕ cânt cântecele nóstre românescĭ.“ După acest rĕspuns Ciolac a salutat şi a plecat. După două ḑile preşedintele republiceĭ decoră pe vestitul lăutar cu „palmele academice“.

Predicĭ. Poimâne (Duminecă în 8 Octomvrie v.) va predica în biserica Sf. Nicolae din Scheiŭ părintele Dr. V. *Saftu.*

Evenimentele din China.

După scirile din urmă, în provinciile sudice ale Chineĭ rĕscóla ia proporţiĭ tot mai marĭ. Aşa „*Daily Espress*“ primesce scirea, că corabia englesă „Hardy“, care transporta soldaţĭ contra rĕsculaţilor, a fost aprinsă şi atacată de 2000 de resculaţĭ. S'a încins o luptă sângerósă în care au căḑut 40 de omenĭ omorîţĭ şi peste 100 rănîţĭ. Resculaţiĭ chinesĭ au ocupat *Wasawo*, în apropiere de Canton, care e bastionul de apĕrare a întreguluĭ ţinut. In jur de Canton circulă bande de jefuitorĭ, sprijinite de partida reformeĭ.

*

După scirĭ sosite din *Nanking*, rĕsculaţiĭ din Kvangsi au ocupat oraşul *Kvangüing* şi e temere, că în curênd eĭ se vor uni cu ómeniĭ societăţiĭ secrete a *Trinităţiĭ* şi cu resculaţiĭ din Kvangtung. Tóte acestea dovedesc, că principele *Tuan* are planul de a estinde mişcarea Boxerilor în ţinutul *Yangce.*

*

Privitor la *organisarea Boxerilor* „Standard“ din Londra publică maĭ multe documente comunicate guvernuluĭ englez de viceregele din Cili. Din aceste documente reiese în chip neîndoios conivenţa guvernuluĭ chines cu Boxeriĭ. Până la 1 August autorităţile chinesescĭ au ţinut contabilitate lămurită de sumele plătite Boxerilor. Din alte documente mai reiese, că esistă *o ligă a femeilor boxere.* Consulul britanic din Shanghai a prevenit pe tóte femeile europene sĕ se ducă la bărbaţiĭ lor din Hongkong, situaţia fiind fórte critică.

*

Agenţia „Havas“ din Paris primesce din Tien-Ciu scirea, că corpul diplomatic strĕin a ţinut o întrunire, în care a aprobat în unanimitate propunerile conţinute în nota francesă.

Un consiliu de miniştri frances ţinut ḑilele aceste la Elyseu, a constatat, că tóte puterile aderă la nota francesă şi o primesc ca basă a negociaţiunilor.

*

Din *Petersburg* i-se raporteză luĭ „Berliner Tagblatt“, că situaţiunea în China primesce din ce în ce o formă tot mai ameninţătóre. In timp ce împĕratul Chineĭ dă ordine de pedepse în contra Boxerilor şi a conducĕtorilor lor, principele *Tuan* chiamă întréga populaţia din interiorul Chineĭ la revoluţiă, ceea-ce probabil se întêmplă în înţelegere cu guvernul.

*

„*Allgemeine Ztg.*“ din München presentă situaţia din China în colorĭ cu totul noŭĕ. Numita fóie ḑice, că din sorginte acreditată află, că motivul de căpetenie pentru care Ruşiĭ au evacuat Pekingul este, că Rusia scie, că cu anĭ de ḑile înainte guvernul chines plănuise strămutarea residenţeĭ imperiale în interiorul imperiuluĭ. In urma acésta Rusia e convinsă, că ocuparea Pekinguluĭ nu ajută nimic puterilor în actualul conflict.

Din Africa sudică.

O telegramă din *Lourenzo-Marques* face cunoscut, că preşedintele Krüger şi-a amânat călĕtoria în Europa, deóre-ce autorităţile portugheze, la cererea Angliei, au luat la minuţiósă cercetare bagagiul bĕtrânuluĭ preşedinte. Autorităţile au confiscat provisor o sumă mai mare de banĭ, proprietate privată a luĭ Krüger. El a protestat contra acésta la guvernul din Lourenzo-Marques.

*

Din *Kroonstadt* se depeşéză, că colóna englesă de sub comanda coloneluluĭ *Legallais* a sosit acolo. Colóna acésta a umblat cruciş şi curmeziş districtele Heilbron, Reitz şi Frankfort şi a trebuit sĕ susţină numĕróse atacurĭ cu Buriĭ. Ea a avut pierderĭ marĭ în soldaţĭ şi oficerĭ. După constatările spionilor, la Kroonstad se află 1400 Burĭ.

*

Din *Bloemfontein* se anunţă, că o mică trupă de Burĭ, care mergea spre Kimberley, a declarat, că ea formézǎ avangarda uneĭ trupe marĭ.

In ḑilele din urmă linia telegrafică între Sud şi Ost s'a întrerupt. Buriĭ încep în tóte părţile sĕ taie sêrmele telegrafice.

Din *Lourenzo-Marques* se vestesce, că plecarea luĭ *Krüger* s'a amânat pe ḑiua de mâne, Sâmbătă. Preşedintele va călĕtori prin Dsibuti spre Marsilia.

*

Étă cum resumă situaţiunea ḑiarul conservator englez „*Standard*“.

„Scirile din Africa de sud nu ne dau promisiunea uneĭ pacificărĭ repeḑĭ; ele anunţă în adevĕr, că cetele principale dela Nord se ţin încă şi ne pricinuesc perderĭ, carĭ pentru ele se termină în victoriĭ, orĭ cât ar fi de neînsemnate.

„E drept, că prisonieriĭ şi desertoriĭ ne spun, că Buriĭ din Nord se ascund desnădăjduiţĭ de luptă şi încredinţaţĭ de eşecul final. Dér nu trebue dat mult credĕmênt acestor istoriĭ, povestite adese în scop personal de către ómenĭ, ce caută a-şĭ scuza slăbiciunea.

„Cât privesce pe Dewett, nu avem niciĭ un cuvênt a-l crede demoralisat. Până acum nu i am putut lua niciĭ un tun, şi decă tunurile le-a luat cu dênsul, acésta n'a făcut'o de sigur spre a le ţinea neutilisate. Prea des s'a făcut us de cuvêntul demoralisat şi derutat, vorbindu se despre Burĭ. Dér Dewett şi ceilalţĭ se ridică în tot momentul“.

Incăerările, după spusa luĭ „Standard“, nu maĭ încetéză. Din Wryburg se anunţă, că Buriĭ au luat vitele din nisce ferme la o distanţă de 20 mile spre est de acest oraş. Se semnaléză maĭ multe detaşamente de Burĭ la Marikam-Road şi se anunţă presenţa generaluluĭ Delarey cu o cétă de 230 ómenĭ la 14 mile distanţă de Kraan Pan.

Literatură.

In editura şi tiparul „Tipografiei“ societate pe acţiunĭ în Sibiiu a apărut „*Călindarul Poporuluĭ*“ pe anul comun 1901. Deşi format mic, avênd tipar mĕrunt şi îndesat, e destul de bogat şi fórte variat, cuprinḑênd şi din literatură o parte destul de mare şi bine alésă. Costă 40 banĭ.

*

Antropomorfisme şi Antiantropomorfisme în limba română de *Nicolae Sulică.* In limba nóstră scrierile de felul acesta sunt rare şi scrierea acésta a d-luĭ profesor la gimnasiul român din loc Nic. Sulica se distinge nu numai prin conţinutul sĕu bogat şi sistematic, prelucrat după stricta metodă scientifică, ci şi prin limbagiu, séu scris la înţelesul tuturor. Autorul e cunoscut şi din scrierile sale folklorice-filologice de pădă acum. Cartea ce anunţăm acum, se póte procura dela Tipografia A Mureşianu cu 40 cr. séu 80 banĭ (plus 5 banĭ porto).

*

Din „*Cura de apă*“ ed. IV, apărută de curênd, se pot procura esemplare şi dela Tip. „A. Mureşianu“ cu 3 cor. plus 20 banĭ porto. Legată în scórţă şi cu estrior plăcut 4 cor. plus 30 b. porto. Cura luĭ Kneipp e cunoscută în tótă lumea şi scrierile sale cu preţiósele poveţe igienice ar trebui sĕ se afle în tótă familia, precum şi în bibliotecile poporale, căcĭ ţĕraniĭ pot profita maĭ mult de ele. Opul cuprinde peste 600 pag, şi are o scală alfabetică a tuturor bólelor şi poveţelor de carĭ se tractéză în op, în număr cam de *2200.*

*

Noţiunĭ de Economia Vitelor, preţiósa scriere economică a d-luĭ *I. St. Furtuna,* ediţiunea *a treia* cu 137 ilustraţiunĭ şi 224 pag. Opul acesta nu se ocupă numai cu vitele, ci cu tot ce privesce o bună gospodăriă, începênd dela boi, caĭ, oĭ, capre, porcĭ, măgarĭ, şi aşa pe rênd până la cel din urmă puiŭ de găină, gâscă, curcă, raţă, ba merge chiar până la cuĭ arătând şi acestea cum se păstrézǎ, carĭ sunt maĭ bune etc. Acest op economic scris cu multă cunoscinţă de causă şi fórte bogat în cuprins, a fost premiat de Societatea centrală de agricultură din România şi e aprobat de ministeriul român al cultelor şi instrucţiuneĭ publice pentru scólele şi pentru bibliotecile poporale. Se póte procura şi dela Tipografia „A. Mureşianu“ cu 2 cor. (plus 10 banĭ porto.)

ULTIME SCIRI.

Bucurescĭ, 18 Octomvrie. Consiliul de miniştri a semnat aḑĭ decisiunea prin care curtea cu juraţĭ de pe lângă tribunalul din Ilfov este convocată în sesiune estraordinară la 30 Octomvrie, pentru a-se ocupa cu *judecarea procesuluĭ complotuluĭ bulgăresc.* Sesiunea va ţiné 10 ḑile şi în cas de nevoie va fi prelungită. — Diarele guvernuluĭ publică decisiunea cameriĭ de punere sub acusare în complotul bulgăresc. Ceĭ puşĭ sub acusă sunt: Boiciu Ilieff, Nicola Miteff, Mitu Stoiceff, Hristu Karambuloff, Alex. Trifanoff, Gh. Theodoroff, Marcu Bosneacoff, Anghel Pop-Arsoff, Coţi Zamfiroff, Traiciu Ţvetcoff, *Boriş Sarafoff,* Vladimir Kovaceff, Ivan Stoianoff, Stoian *Dimitroff,* Spiru Alexoff, D. Troleff, A. Burlacoff, D. Davidoff, D. Iconomoff şi Nicola Bogdanoff.

DIVERSE.

Gluma luĭ Dewett cu Englesiĭ. Corespondentul ḑiaruluĭ „Matin“, Jean Carrere, publică nisce amĕnunte fórte interesante, cum generalul bur Christian Dewett păcălea adese-orĭ pe generaliĭ Englesĭ. Intr'o diminéţă a multelor ḑile, când lordul Methuen susţinea sigur, că va prinde pe Dewett, generalul englez se apropiă de un castru, în care nu se vedea suflet de om şi unde se afla numai o sentinelă, ce sta nemişcată dinaintea unuĭ cort mare. Trupele englese se apropiară cu multă precauţiune şi după nenumĕrate sforţărĭ avangarda ajunse la primele corturĭ. Ele erau góle. O luară Englesii spre sentinelă. Ea era de lemn! In mână avea o foiţă de hârtiă, pe care se afla scris următórele către lord Methuen: „Permite-mĭ, sĕ-ţĭ încredinţez spre pază aceste corturĭ góle şi vechĭ. Eu am luat sĕptămâna acésta o grămadă întrégă de corturĭ noŭĕ, ce erau pentru armata englesă şi carĭ sunt escelente, aşa că trebue să ţi fac cele maĭ marĭ complimente pentru ele. Scuză, că nu te-am aşteptat; după doi anĭ poţĭ sĕ trecĭ éraşĭ pe aicĭ. Christian Dewett“.

Păcăléla maĭ bună i-a făcut Dewett comandantuluĭ trupelor englese, lord Roberts. Intr'o ḑi luĭ Dewett îi veni în gând sĕ taie sêrmele telegrafice ale luĭ Roberts, carĭ duceau peste Heidelberg şi sĕ le împreune cu ale sale, sistem Morse. Lucrul s'a făcut. Scurt după acésta Dewett primi o telegramă Ea era dela generalul Hunter către lord Roberts de urmatorul cuprins: „Am dat de urma luĭ Dewett. Mĕ rog sĕ-mĭ trimite-ţĭ ajutor!“ Dewett numai decât rĕspunde luĭ Hunter: „Frumos! Veĭ primi numai decât ajutor: Roberts“. Er luĭ Roberts îi trimise Dewett următórea telegramă: „N'am lipsă de ajutor. Dewett dimpreună cu 5000 ómenĭ e prins“. După acésta urmă un mare tămbălăŭ în Pretoria! Oficeriĭ englesĭ au serbat fapta acésta mare a luĭ Hunter cu adevĕrate torente de şampaniă şi whisky până în zorĭ de ḑi. Dér când rĕsări sórele, primi Dewett o altă depeşă din Bloemfontein, în care se cere ajutor grabnic de trupe dela Roberts, ca sĕ scape pe Hunter dintr'o situaţiă critică. Dewett însĕ cu o ḑi maĭ înainte îndreptă în altă direcţiă trupele de ajutor cerute de inimicul sĕu.

Proprietar: Dr. Aurel Mureşianu.
Redactor responsabil: Gregoriu Maior.

Dela „Tipografia A. Mureşianu“ din Braşov,

se pot procura următórele cărţĭ:

Scrierĭ literare pentru popor.

„Caractere morale, esemple şi sentinţe culese din istoriile şi literaturile popórelor vechĭ şi moderne“ de *Ioan Popea*, profesor. Cetitorul află în acéstă carte (de aprópe 400 pag.) o comóră nespus de preţiósă de învĕţăturĭ, de mângâierĭ, de însufleţirĭ spre tot ce e moral, nobil şi frumos. Preţul 1 fl. 25 cr. (cu posta 1 fl. 35.) Pentru România 3 Lei, la care este a se adauge şi portul postal.

„Carte pentru toţĭ“, întocmită după ideile luĭ Sam. Smiles, de Teodor V. Păcăţian. Preţul 40 banĭ (plus 5 b. porto).

Legende sĕu Basmele Românilor adunate din gura poporuluĭ de neuitatul tul *P. Ispirescu.* Format 8⁰ de 400 pag. Preţul 1 fl. 70 cr. . (cu posta 1 fl. 80.)

Dilele luĭ Mesia (Ben Hur) de renumitul scriitor *Lewis Vallace.* Tomul I conţine 532 pag. şi costă numaĭ fl. —.75 cr. Er tom II are 508 pag. şi costă 70 cr. Intregul op fl. 1.45 cr. (francat fl. 1·60 cr.)

Săpătorul de banĭ, comedia în treĭ acte, localisată de *A. Popp.* Se recomandă maĭ ales pentru ceĭ ce vréu sĕ jóce teatru. Preţul 12 cr. . . . (prin postă 14 cr.)

Vieţa după mórte, sĕu nemurirea sufletuluĭ, dedusă din misteriul fiinţeĭ omenescĭ şi deşertăciunea celor trecĕtóre, de *I. P.* Ediţia II. Preţul fl. —.50 cr. (Cu posta 55 cr).

Nopţĭ de iérnă novele pentru popor de *George Simu.* Conţine novele cu tendinţe morale. Form. 4⁰ 250 pag. Preţul 60 cr. (cu posta 65 cr.)

Ţiganiĭ, schiţă istorică lucrată pentru petrecere după maĭ mulţĭ autorĭ, de cunoscutul nostru scriitor *I. P. Reteganul.* Preţul 50 cr. (cu posta 55 cr).

Merinde dela şcólă, sĕu învĕţăturĭ dentru popor, de *Dr. G. Popa.* Preţul 60 cr. (cu postă 70 cr.)

Poveştile Bănatuluĭ, este o carte mare cu poveştĭ din Bănat, de *G. Cătană,* împărţită în 3 tomurĭ. . . Preţul 65 cr. (cu posta 70 cr)

Musa Someşană, poesiĭ poporale din jurul Năsĕuduluĭ, culese de *Iuliu Bognariu*. (Preţul 25 cr. (cu posta 28 cr.)

Buchetul, culegere de cântărĭ bĕtrânescĭ şi naţionale de I. Pop Reteganul. Preţul 25 cr. (cu porto 28 cr.)

Dracul, novelă de V. R. *Buticescu.* Are tendinţa de-a combate credinţa deşértă. Preţul 10 cr. (cu porto 12 cr.)

Lira Bihoruluĭ, o carte cu povestirĭ istorice scrisă în versurĭ, de *Antoniu Pop.* Preţul 20 cr. . . (cu porto 23 cr.)

125 chiuiturĭ de carĭ strigă feciorii în joc, de *I. P. Reteganul.* Pr. 12 cr. cu porto 15 cr.

Opşagurĭ, cât cioplite, cât pilite şi la lume împărţite, de *I. P. Reteganul.* Vre-o 60 de poesiĭ glumeţe. Pr. 40 cr. (+ p. 5 cr.)

Din trecutul Silvanieĭ, legende de *V. Russu.* Conţine 170 pag. Preţul. 30 cr. era la început 1 fl., acum (cu porto 35 cr.)

Vivia, sĕu Biserica din Cartagine, naraţiune istorică, tradusă din italienesce de Dr. *Iuliu Dragoş.* Preţul 70 cr. (+ 5 cr. porto).

„Preotul din Noienĭ“, naraţiune istorică din vécul nostru, scrisă de *Arghirobarbu.* Preţul 10 cr. (+ 2 cr. porto.)

Părintele Nicolae, schiţă din vieţa preoţilor de *G. Simu.* Pr. 30 cr. + 3 cr. porto).

Poesiĭ de *V. R. Buticescu.* Preţul era la început 1 fl. 20 cr., acum numaĭ 60 cr. (cu posta 70 cr.)

Felicitărĭ în poesiĭ şi prosă la anul nou, diua nasereĭ şi diua numeluĭ, precum şi vorbirĭ la diferite ocasiunĭ şcolastice, de *G. Simu.* Preţul 20 cr. (cu posta 22 cr.).

Cartea Săteanuluĭ, de *Emanuel Părăeanu.* Conţine maĭ multe novele poporale, scrise în stil fórte uşor, şi printre ele maĭ multe poesiĭ, maĭ ales satirice. Preţul 45 cr. (cu posta 50 cr.)

Suspin şi zimbire, poesiĭ şi prosă, de *A. Pop.* Preţul 40 cr. (cu porto 43 cr.)

Rîsete şi zîmbete, de *T. V. Gheaja.* cu 254 de anecdote, păcăliturĭ şi povestirĭ glumeţe. Preţul 30 cr. (cu posta 35 cr.)

„Consideraţiunĭ istorice asupra asociaţiuniĭ popórelor şi aplicaţiunea lor la *naţiunea nóstră* de *Ioan Clinciu* profesor în Bucurescĭ. Preţul 1 fl., (+5 cr. prt.

„Amicul bun“, colecţiune de lectură solidătóre de caracter în direcţiune religiósă-morală, tradusă de prepositul capitular *Ioan Papiu.* Preţul 10 cr. (+ 2 cr. porto.)

Dietetica poporală, scrisă cu deosebită consideraţiune la modul de veţuire a ţeranuluĭ român, de *Simeon Stoica,* medic pensionat. Conţine vre o 25 figurĭ în text. Se vinde acum în loc de 80 cr. cu 50 cr. + 5 cr. porto)

Cugete şi consideraţiunĭ din esperienţa vieţiĭ luĭ Argirobarb. Conţine 170 de sfaturĭ înţelepte, scóse din păţania vieţiĭ. Preţul 10 cr. (cu posta 12 cr.)

Logodnica conteluĭ Stuart, povestire din vieţa Românilor bihorenĭ, de *L. Rudow-Suciu.* 148 pag. 8⁰. Preţul. 50 cr. (cu porto 55 cr.),

Povestea despre prinţul Ahmed al Kamel sĕu Pribeagul îndrăgostit, tradusă de *Dr. T.* Preţul 30 cr. (+ 3 cr. prt.)

Toaste pentru tot felul de persóne şi ocasiunĭ, de *Tit. V. Gheaja,* spiritual la instit. de corecţiune din Gherla. Pr. 20 cr. (cu posta 22 cr.).

Scrierĭ economice.

Pentru economii de vite este de nepreţuit folos marele şi valorosul op **Zootechnia** sĕu **cultura generală şi specială a vitelor,** de *Dr. George Maior,* profesor de agricultură la şcóla superióră din Bucurescĭ. *„Zootechnia“* este partea a treia din *„Manual de agricultură“* al d-luĭ Maior, care a fost atât de călduros apreţiat din partea întregeĭ presse române şi premiat şi din partea Academieĭ Române; ea cuprinde *779 pag. format mare 4⁰,* cu 225 figurĭ şi costă 8 cor. (cu posta recom. 8 cor. 50 b.)

PARTEA I. a Manualuluĭ: **Agrologia** sĕu **„Agricultura generală“** 524 pag. Preţul à 5 cor., (cu posta rec. 5 cor. 50 b.)

PARTEA II. **„Fitotechnia“** sĕu **„cultura specială a plantelor“** cu 611 pag. şi 202 figurĭ. Pr. 8 cor., (cu posta rec. 8 cor. 50 b.)

„Cartea Plugarilor“ sĕu povestirĭ economice despre grădinărit, economia câmpuluĭ, crescerea vitelor“ etc. scrisă de *Ioan Georgescu.* Form. 8⁰ 90 pag. costă 25 cr. (+ 3 cr. porto).

„Stupăritul“, întocmit cu deosebire pentru popor, pentru începĕtorĭ şi pentru toţĭ iubitorii de acest ram al economieĭ, de *Const. Dimian,* preot în Breţcu. O carte de 154 pag. format mare 8⁰. Preţul 80 cr. (cu posta 85 cr.)

Cartea stuparilor sătenĭ de Romul *Simu.* Cu maĭ multe ilustraţiunĭ în text. Editura Reuniuneĭ române de agricultură din comit. Sibiiuluĭ. Preţul francat 40 cr.

Grădina de legume, de *Ioan F. Negruţiu,* profesor în Blaşiŭ. Pentru poporul nostru, scrierea d-luĭ prof. Negruţiu, e de cel maĭ mare folos practic şi, pe cât scim, în literatura nóstră de dincóce e singura scriere maĭ bună în acéstă materiă. Costă 25 cr. (plus 3 cr. porto).

Vinurĭ din póme, de *Gr. Halip.* prof. Este o carte de 96 pagine, în care se dau esplicaţiĭ şi învĕţăturĭ amĕnunţite asupra moduluĭ, cum este a-se face tot feliul de vin şi must din felurite póme; cum este a-se manipula vinul pentru a avé gust bun etc. Preţul 20, (cu poşta 23 cr.)

Insoţirile de credit împreunate cu insoţirĭ de consum, de vêndare, de viierĭ, de lăptarĭ etc. Indreptare practică pentru înfiinţarea şi conducerea de astfel de însoţirĭ, de F. W. Raiffeinssen. *Ediţiunea a V-a.* Trad. de *Dr. A. Brote.* Editura Reuniuneĭ rom. de agricultură din comit. Sibiiuluĭ. Conţine 227 pag. costă 80 cr. (+ porto 10).

Cursul la bursa din Viena.

Din 18 Octomvre n. 1900.

Renta ung. de aur 4%	—.—
Renta de coróne ung. 4%	113.70
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½%	90.05
Impr. căil. fer. ung. înargint. 4½%	119.30
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	98.—
Bonurĭ rurale ungare 4%	116.—
Bonurĭ rurale croate-slavone	90.10
Impr. ung. cu premii	92.—
Losurĭ pentru reg. Tiseĭ şi Seghedin	163.—
Renta de argint austr.	138.—
Renta de hârtie austr.	96.65
Renta de aur austr.	96.30
Losurĭ din 1860.	114.15
Acţii de-ale Bănceĭ austro-ungară	131.50
Acţii de-ale Bănceĭ ung. de credit.	16.98
Acţii de-ale Bănceĭ austr. de credit.	646.—
Napoleondorĭ.	645.—
Mărcĭ imperiale germane	19.95
London vista	117,95
Paris vista	241.39
Rente de coróne austr. 4%	96.05
Note italiene	97.35

Cursul pieţeĭ Braşov.

Din 19 Octomvre n 1900.

Bancnota rom.	Cump.	19.04	Vênd.	19.06
Argint român.	Cump.	18.80	Vênd.	18.90
Napoleond'orĭ.	Cump.	19.20	Vênd.	19.26
Galbenĭ	Cump.	11.30	Vênd.	11.40
Ruble Rusescĭ	Cump.	127.—	Vênd.	—.—
Mărcĭ germane	Cump.	58.50	Vênd.	—.—
Lire turcescĭ	Cump.	10.70	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		100.—	Vênd.	101.50

Sz. 3119 — 1900.
krjző.

Árverési hirdetmény.

Az alólirt községi elöljárosság részéről ezennel közhirré tétetik, hogy O-Tohán község területen f. évi October hó 1-én felfogott 8 évesnek látszo, sötét piros szörü, rővidre vàgott farku kancza lo f. évi **Oktober hó 25-én d. e.** 8 órakor a község irodában, mind gazdátlan jószág az 1894 évi XII t. cz. 107 §-a értelmében nyilvános árverésen eladatni fog.

O-Tohán, 1900 évi October hó 5-én.

A községi elöljáróság.

Plecarea şi sosirea trenurilor de stat reg. ung. în Braşov.

Valabil din 1 Octomvre st. n. 1900.

Plecarea trenurilor din Braşov

Dela Braşov la Budapesta:

I. Trenul mixt la óra 5·8 min. dimin.
II. Tr. accel. (peste Cluşiu) la ó. 2·45 m. p. m.
III. Trenul de pers. la óra 7·48 min. séra.

Dela Braşov la Bucurescĭ:

I. Trenul de persóne la óra 3·55 m. dim.
II. Trenul mixt la órele 11 a. m.
III. Trenul accel. la óra 2·19 min. p. m. (ce vine pe la Cluşiu).

Dela Braşov la Kezdi Oşorheiu:

I. Trenul de pers. la óra 5·19 min. dim. (are legătură cu Tuşnad, Ciuc-Szereda, la óra 3·20 min. nóptea.
II. Trenul mixt la óra 8·50 min. a. m.
III. Trenul de pers. la óra 3·15 m. p. m. (are legătură cu linia Tuşnad-Ciuc-Szereda).

Dela Braşov la Zĕrnescĭ (gar. Bartolomeiu).

I. Trenul mixt la óra 9·2 min. a. m.
II. Trenul mixt la óra 5·26 min. p. m.

Dela Braşov la Ciuc-Gyimes:

I. Trenul de pers. la óra 5·19 min. dim.
II. Trenul mixt la óra 8·50 min. a. m.
III. Trenul de pers. la óra 3·15 min. p. m.

Sosirea trenurilor în Braşov:

Dela Budapesta la Braşov:

I. Trenul de persóne la óra 8 dim.
II. Tr. accel. peste Cluşiŭ la ó. 2·9 m. p. m.
III. Trenul mixt la óra 10·25 min. séra.

Dela Bucurescĭ la Braşov:

I. Trenul accel. la óra 2·18 min. p. m.
II. Trenul pers., la óra 9·27 min. p. m.
III Trenul mixt, la óra 5.— min. dim. (ca e circulă numaĭ Vinerea dela Predeal).

Dela Kezd-Oşorheiu la Braşov:

I. Trenul de persóne la óra 8·25 m. dim. (are legătură cu St.-Georgiŭ, Ciuc-Sereda şi Ciuc-Gyimes).
II. Trenul de pers. la óra 1·51 m. p. m.
III. Trenul mixt, la óra 6·48 m. séra (are legătură cu Ciuc-Sereda).

Dela Zĕrnescĭ la Braşov (gar. Bartolomeiu).

I. Trenul mixt la óra 7·2 min. dim.
II. Trenul mixt la óra 1·12 min. p. m.

Dela Ciuc-Ghimes la Braşov:

I. Trenul de pers. la óra 8·25 m. dim.
III. Trenul de pers. la óra 1·51 m. p. m.
III. Trenul mixt la óra 6·48 min. séra

Tipografia A. Mureşianu, Braşov.